

Ordlista

Glossary

Accessoriskt mineral	Ett mineral i en bergart i så låg koncentration att det är betydelselöst för bergartsklassificering.	Accessory mineral	A mineral present in such small amounts in a rock that it is insignificant for rock classification.
Adsorption	Vidhäftning till en partikelyta.	Adsorption	Adhesion to the surface of a particle.
Alkalin bergart	Magmatisk bergart med högt innehåll av natrium och kalium.	Alkaline rock	A magmatic rock with a high content of sodium and potassium.
Allokton (skollan)	Överskjuten och transporterad berggrund.	Allochthon (nappe)	A rock unit that has been moved from its original site of formation.
Andesitoid*	En samlingsterm för vulkaniska bergarter, vanligen porfyrisk, med intermediärt kiselinnehåll (57–63 viktsprocent SiO ₂), och sammansatta av plagioklas, pyroxen, hornblände och biotit.	Andesitoid*	A collective term for volcanic rocks, usually porphyritic, with intermediate silica content (57–63 weight per cent SiO ₂) and composed of plagioclase, pyroxene, hornblende and biotite.
Anoxisk	Syrefattig.	Anoxic	Depleted in oxygen.
Antropogen	Påverkad av mänsklig aktivitet.	Anthropogenic	Influenced by human activity.
Autokton	Bergart som är kvar på platsen där den bildades.	Autochthon	A rock unit that is located at its original site of formation.
Basaltoid*	En samlingsterm för mörka vulkaniska bergarter med lågt kiselinnehåll (mindre än 52 viktsprocent SiO ₂), och i huvudsak sammansatta av plagioklas, pyroxen och olivin.	Basaltoid*	A collective term for dark-coloured volcanic rocks with low silica content (less than 52 weight per cent SiO ₂) and composed mainly of plagioclase, pyroxene and olivine.
Basisk (pH)	Förhållande där pH är högre än 7.	Basic (pH)	Conditions with pH values higher than 7.
Basisk vulkanit	Vulkanisk bergart med lågt kiselinnehåll (mindre än 52 viktsprocent SiO ₂).	Basic rock	A volcanic rock with low silica content (less than 52 weight per cent SiO ₂).
Dacitoid*	En samlingsterm för vulkaniska bergarter med högt kiselinnehåll (63–77 viktsprocent SiO ₂), och i huvudsak sammansatta av kvarts och natriumrik plagioklas, och i mindre grad biotit, hornblände och pyroxen.	Dacitoid*	A collective term for volcanic rocks with high SiO ₂ content (63–77 weight per cent SiO ₂) and composed mainly of quartz and sodic plagioclase, and minor biotite, hornblende and pyroxene.
Dioritoid*	En samlingsterm för mörka, plutoniska bergarter, sammansatta av plagioklas, hornblände, biotit och pyroxen.	Dioritoid*	A collective term for dark-coloured plutonic rocks composed of plagioclase, hornblende, biotite and pyroxene.
Epitermal mineralisering	Mineralisering bildad under närvaro av varma (ca 50–250 °C) lösningar vid grunda djup (mindre än ca 1 km).	Epithermal mineralisation	Mineralisation formed in the presence of warm fluids (ca 50–250 °C) at shallow depths (less than ca 1 km).
Felsisk	Benämning för ljusa mineral (t.ex. kvarts, fältspat) eller magmatiska bergarter dominerade av ljusa mineral (t.ex. ryolit, granit).	Felsic	A term for a light-coloured mineral (e.g. quartz, feldspar) or a magmatic rock (e.g. rhyolite, granite) dominated by light-coloured minerals.

Gabbroid*	En samlingsterm för mörka, plutoniska bergarter, vanligen grovkorniga, sammansatta av kalkrik plagioklas, pyroxen, järnoxid och i mindre grad olivin.	Gabbroid*	A collective term for dark-coloured plutonic rocks, usually coarse-grained, composed mainly of calcic plagioclase, pyroxene and iron oxides, and minor olivine.
Granitoid*	En samlingsterm för plutoniska bergarter, i huvudsak sammansatta av kvarts, alkalifältspat, natriumrik plagioklas och i mindre grad glimmer och hornblände.	Granitoid*	A collective term for plutonic rocks composed mainly of quartz, alkali feldspar and sodic plagioclase, and minor mica and hornblende.
Huvudelement	Grundämne som förekommer i stor mängd. Hit räknas Al, Ca, Fe, K, Mg, Mn, Na, Si, Ti och P.	Major element	A chemical element present in large quantities, e.g. Al, Ca, Fe, K, Mg, Mn, Na, Si, Ti and P.
Intrusiv	Skapad genom kristallisation av djup magma.	Intrusive	Formed by the crystallisation of magma at depth.
Isostatisk	Gravitationsjämvikt. Jordskorpans höjning efter avlägsnandet av en tyngd (t.ex. inlandsis).	Isostatic	Gravitational equilibrium of the Earth's lithosphere after removal of a load (e.g. an ice sheet).
Kalkofil	Ett elements tendens att reagera med svavel.	Chalcophile	An elements affinity to react with sulphur.
Klastisk bergart	Bergart bestående av fragment av äldre bergarter och mineral.	Clastic rock	A rock composed of fragments and clasts of older rocks and minerals.
Laterit	Jord med stort innehåll av järn och aluminium, och skapat i ett fuktigt och varmt klimat.	Laterite	Soil rich in iron and aluminium, formed in a wet and hot climate.
Litofil	Ett elements tendens att reagera med syre.	Lithophile	An elements affinity to react with oxygen.
Mafisk	Benämning för mörka mineral (t.ex. amfibol, pyroxen) eller magmatiska bergarter (t.ex. basalt, gabbro) dominerade av mörka mineral.	Mafic	A term for a dark-coloured mineral (e.g. amphibole, pyroxene) or a magmatic rock (e.g. basalt, gabbro) dominated by dark-coloured minerals.
Makronäringsämne	Grundämne som behövs i stor mängd som näring för en organism	Macronutrient	A chemical element required in large quantities by living organisms.
Mesotermal mineralisering	Mineralisering bildad under närvaro av varma (250–400 °C) lösningar (vid djup över 1 km).	Mesothermal mineralisation	Mineralisation formed in the presence of warm fluids (250–400 °C) at intermediate depths (larger than 1 km).
Metamorfos	Förändringsprocess som leder till bildning av metamorfa bergarter under olika temperatur- och tryckförhållanden.	Metamorphism	Solid-state processes which lead to the formation of metamorphic rocks under the range of temperature and pressure.
Mikronäringsämne	Grundämne som behövs i liten mängd som näring för en organism.	Micronutrient	A chemical element required in small quantities by living organisms.
Orogenes	Geologisk process som leder till bergskedjebildning.	Orogeny	The geological process of mountain belt formation.
Ryolitoid*	En samlingsterm för vulkaniska bergarter med högt kiselinnehåll (mindre än 77 viktprocent SiO ₂), och i huvudsak sammansatta av kvarts och alkalifältspat, och i mindre grad plagioklas och biotit.	Rhyolitoid*	A collective term for volcanic rocks with high silica content (less than 77 weight percent SiO ₂) and composed mainly of quartz and alkali feldspar, and minor plagioclase and biotite.
Siderofil	Ett elements tendens att reagera med järn.	Siderophile	An elements affinity to react with iron.
Spårelement	Grundämne som förekommer i liten mängd, t.ex. Rb, Sr, U, Zr.	Trace element	A chemical element present in minor quantity, e.g. Rb, Sr, U, Zr.

Subduktion	Geologisk process när en tektonisk platta rör sig under en annan tektonisk platta och sjunker mot jordens mantel.	Subduction	A geological process in which one tectonic plate moves under another tectonic plate and sinks into the Earth's mantle.
Supergen	Under markytan.	Supergene	Below the ground surface.
Sur (pH)	Förhållande där pH är lägre än 7.	Acid (pH)	Conditions with pH values lower than 7.
Sur vulkanit	Vulkanisk bergart med högt kiselinnehåll (mer än 63 viktsprocent SiO ₂).	Acid rock	A volcanic rock with high silica content (more than 63 weight per cent SiO ₂).
Syenitoid*	En samlingsterm för alkalina, kvartsfattiga plutoniska bergarter, i huvudsak sammansatta av alkalifältspat, natriumrik plagioklas och fältspatoid och i mindre grad biotit, amfibol och pyroxen.	Syenitoid*	A collective term for alkaline plutonic rocks, poor in quartz and composed mainly of alkali feldspar, sodic plagioclase, feldspathoids and minor biotite, amphibole and pyroxene.
Tektonik	Geologisk process, vanligen deformation, som påverkar jordskorpans struktur.	Tectonics	Geological processes, mainly deformation, affecting the structure of the Earth's crust.
Trakytoid*	En samlingsterm för vulkaniska bergarter med relativt högt kiselinnehåll (58–69 viktsprocent SiO ₂), och i huvudsak sammansatt av alkalifältspat, plagioklas, hornblände och glimmer.	Trachytoid*	A collective term for volcanic rocks with relatively high silica content (58–69 weight per cent SiO ₂) and composed mainly of alkali feldspar, plagioclase, hornblende and mica.
Vaskavlagring	Naturlig anrikning av ekonomiskt viktiga mineral genom sedimentationsprocesser.	Placer deposit	Natural accumulation of economical minerals during sedimentary processes.

* Förklaringen baseras på Le Maitre m.fl. 2002.
Explanation based on Le Maitre et al. 2002.